

UNDGÅ FROSTSKADER

HOS HAVENS PLANTER

Vil du hjælpe dine planter med at undvige vinterskader, er det her i november, du skal tage affære.

TEKST OG FOTO: MAGNUS GAMMELGAARD, GARTNERITEKNIKER,

HAVESELSKABETS EKSPERT I PLANTESYGDOMME

Efter fire strenge vintre i rap har Haveselskabets rådgivning modtaget rigtig mange henvendelser om træer og buske, der har taget skade af de lave kuldegrader. Ofte bliver skaderne først synlige langt hen på sommeren, og så kan det være svært at føre dem tilbage til den kolde vintertid.

Vejret kan vi ikke styre, men med det rigtige plantevalg og vinterbeskyttelse kan du undgå de værste skader.

Planternes vinterforberedelse

Det er især dagslængden om efteråret, der fortæller planterne, hvornår de skal stoppe væksten, danne vinterknopper, styrke cellevæggene og gå i dvale. Det er rigtig smart, for dagslængden er ens i forhold til den aktuelle kalenderdato fra år til år. Derimod er den indre modstandsdygtighed over for frost en kemisk proces, og her betyder efterårets temperatur og fugtighed en god del.

Et tørt efterår med lave temperaturer giver frosttolerante planter, mens et mildt og regnfuldt klima ikke ansporer planterne til frostbeskyttelse. Ligeledes er vekslende temperaturer i oktober og november med kolde nætter et signal til planten om, at det snart bliver vinter med risiko for forfrysninger.

Vand fryser til is

Vand er vigtigt for at hindre udtørring af plantens celler, men vandet i planten bliver et problem, når det fryser til

iskrystaller. Vandet udvider sig i processen, hvilket fører til frostsprængninger og dermed celledød.

For at klare vinteren drejer det sig for planterne om at skille sig af med overflødig vand og derved koncentrere kulhydrater og aminosyrer. Det sænker frysepunktet, som når vi hælder frostvæske på bilens køler.

Dette fantastiske system fungerer helt af sig selv uden vores indgriben. Alligevel kan det gå galt.

Skader fra efterår til forår

Hos træagtige planter kan der opstå frostskafer, hvis vinteren kommer tidligt og pludseligt, før planterne er forberedte. Også hvis klimaet veksler mellem kolde og milde perioder i vintersæsonen, kan der ske skader. Om foråret kan der også opstå frostskafer. Hvis solen lokker planterne til at springe ud, mens jorden stadig er bundfrossen, giver det problemer. Det er her, at mange stedsegrønne planter tager skade på grund af vandmangel og udtørring af blade og nåle.

En dyne af sne er som regel den bedste frostbeskyttelse for de lave vækster, stauderne samt løg og knolde, men sneen må ikke ligge for længe – så kan der opstå iltproblemer og kvælning.

Rette planter til rigtige sted

Ved at vælge planter klogt og placere dem rigtigt kan man undgå mange vinterskader. Grundlæggende er det vigtigt at vælge planter, der egner sig

